

A termelékenység

Széles körökben ismert Leninnek az a megállapítása, hogy a munka termelékenységének növekedése a legfontosabb az új társadalom, a szocializmus, győzelme szempontjából. A munkatermelékenység a termelőerők (az emberi munka, a különféle gépek és eszközök) hatékonyságát fejezi ki. Ha egységnyi munkaidő — például egy óra — alatt a korábbi egy darab termék helyett ugyanannyi előmunka-ráfordítással kettőt állítanak elő, a munka termelékenysége kétszeresére nőtt, és így felére csökkent az egy termék gyártásához szükséges munkaidő. Az így megtakarított munkaerővel vagy az adott termék termelését növelik, vagy más termékek — pl. új cikkek — előállítására fordítják. Látható, hogy a termelékenység növekedése közvetlenül hat a társadalmi termék és így a nemzeti jövedelem nagyságára.

A termelékenység ilyen általános megközelítésben talán nem is tűnik túlságosan bonyolultnak. Ha pl. megszámoljuk az egy gépen egy óra alatt előállított munkadarabok számát, ez pontosan tükrözi a termelékenységet. De hogyan hasonlítsuk össze mondjuk egy vasaszerelő munkájának termelékenységét a kohó mellett dolgozó munkás teljesítményével? Vagy hogyan fejezzük ki sok ilyen egymástól eltérő jellegű termelékenységi mutató összegezésével az egész népgazdaság termelékenységét? Ez bizony így nem sikerülhet.

Mérhetjük azonban a termelékenységet úgy is, hogy kiszámítjuk, mennyi az egy munkás által egy óra vagy egy nap alatt előállított

termékek értéke. Ez a számítás sok nehézségen átesett, hiszen így összehasonlíthatjuk az óntó munkájának és például a gyógyszergyártási munkás munkájának termelékenységét. Amikor pénzben számolunk, nem okoz gondot, ha az egyik termék nehéz öntvény, a másik meg esetleg kényes gyógyszer. Bár itt más probléma is adódhat. Mert pl. ha az öntvénybe valamilyen ok miatt olcsó hazai ötvözetanyag helyett drága külföldi anyagot használnak, ez a termelékenységen valójában nem változtat, de az értékben számított termelékenység mégis növekedést mutat: az egy munkásra számított termék értéke a szóban forgó termékből a korábbinál nagyobb lesz.

Csak egy töredékét soroltuk fel a termelékenység kiszámítása körüli problémáknak, hogy érzékeltessük: a számítások nem mindig tükrözik pontosan a valóságot. Pedig nekünk termelékenységnövekedés valóságos tükrére van szükségünk. Tehát több oldalról, több mutató segítségével vizsgáljuk a termelékenység alakulását. Megnézzük, hogy az adott területen melyik számítási mód tükrözi legjobban a valóságot, s ezt segítségül használva keressük a technika fejlesztésének, a munka egyszerűsítésének, a termék jobbátételének útjait és fellepünk az ellen, hogy egyesek anyagi előnyökhöz jussanak a mutatószámok körüli „mesterkedések” révén, a látszat-eredmények helyett mindenütt a termelőmunka valóságos hatásfokának a növelését helyezjük a figyelem középpontjába.

(B. Gy.)

Ünnepi programok a tv-ben

A Magyar Sajtó Házában tegnap Haynal Kornél, a Magyar Rádió és Televízió elnökhelyettese ismertette a televízió második negyedévi műsortervét. Bevezetőben elmondotta, hogy az előfizetők száma ma már meghaladja a 720 ezret. Április elsejétől, a tervek szerint, a szokásos szerdai színházi közvetítések keddre tezik át. Szerdai napokon több alkalommal estebe nyúló labdarúgó-mérkőzéseket közvetítenek majd.

Az április, május, június időszakra több jelentős évforduló esik. A felszabadulás 20. évfordulója alkalomból ünnepi hetet rendeznek, amelyen többek között a tv három kisfilmjét mutatják be. A húsz évvel ezelőtti eseményeket idézik a szemtanúk az Emlékek a felszabadulásról című filmében, a Budapest című alkotásban pedig a főváros mindennapi életét, szépségeit, hangulatát örökítik meg. Az 5 éves terv kiemelkedő ipari létesítményeit az Új létesítmények című rövidfilm mutatja be.

Érdekesnek ígérkezik a Változó világ című külpolitikai fejtörőjáték. Április 4-én harmadik alkalommal indítják meg a fiatalok kedvelt kvíz játékát, a Ki mit tud?-műsort.

A munka ünnepe alkalomból képernyőre lépnek a régi május elseje szemtanúi, hogy a Vacsora után az újságíróklubban című adásban felelevenítsék emlékeiket. Május elsején délelőtt — mint minden évben — az idén is a szocialista országok fővárosaiból és Budapest hagyományos ünnepi seregszemléjéről adnak kapcsolós helyszíni közvetítést.

Befejeződött a főiskolán a nemzetközi tudományos ülésszak

Nyilatkozat a tanácskozások jelentőségéről

A Szegedi Tanárképző Főiskolán pénteken befejeződött a hazánk felszabadulása 20. évfordulójának tiszteletére rendezett nemzetközi tudományos ülésszak. A négynapos tanácskozáson, amelyen a tanárképzés pedagógiai kérdéseit vitatták meg, mintegy 200 hazai és külföldi vendég volt jelen. A magyarországi társintézmények képviselői mellett a tanácskozás munkájában az Uzgorodi Állami Egyetem, a Nyitrai Pedagógiai Fakultás, a Potsdami Pedagógiai Főiskola és a Tirnovói Felsőfokú Pedagógiai Intézet professzorai, tanárai és kutatói vettek részt.

Dr. Geréb György tanszékvezető főiskolai tanár, kandidátus, dr. Zentai Károly főiskolai docens, Dr. Károly tanszékvezető főiskolai docens, dr. Tóth Ferenc tanszékvezető docens, dr. Megyeri János tanszékvezető főiskolai tanár, kandidátus, Bor Pál főiskolai docens, Kelemen János főiskolai docens, dr. Szabó László tanszékvezető főiskolai tanár, a Szegedi Tanárképző Főiskola oktatói által megtartott nyolc bevezető előadásban a kommunista tanárképzéssel kapcsolatos feladatok, a korszerű audio-vizuális eszközök gyakorlati alkalmazása az oktatásban, a felnőttek oktatási problémái, valamint metodikai és módszertani kérdések szerepeltek. E témákhoz kapcsolódva hat szovjet, 5-5 NDK-beli és magyar, valamint egy-egy csehszlovák és bolgár pedagógus tartott korreferátumot. A vitában négy nap alatt több mint negyven hozzászólás hangzott el.

A tudományos előadások programja pénteken délután dr. Csukás Istvánnak, a Szegedi Tanárképző Főiskola igazgatójának zárszavával fejeződött be. A vendégek este a Tisza Szálló koncerttermében részt vettek a szegedi főiskola női énekkarának hangversenyén. Az ülésszak résztvevői elutaszák előtt, szombaton, közösen tekintik majd meg a vendéglátó felsőoktatási intézmény képzőművész tanárainak kiállítását.

A tanácskozás résztvevői az ülésszak idején kisebb

csoportokban meglátogatták a Szegedi Tanárképző Főiskola 21 tanszékét. E látogatások alkalmával a hazai és a külföldi pedagógusok tovább szelészítették baráti és szakmai kapcsolataikat. A tudományos tanácskozáson felmerült elvi, pedagógiai problémák tisztázására, a jó módszerek gyakorlati hasznosítására több nemzetközi munkabizottságot alakítottak. Ezek szaktárgyanként csoportosuló tagjai a jövőben is rendszeresen találkoznak. Kidolgozzák éves operatív programjukat, s a levelezés, a tudományos publikáció kölcsönös megküldésével cserélik majd ki a tanárképzéssel kapcsolatos tapasztalataikat.

Az ülésszak eredményeit értékelve dr. Csukás István, a Szegedi Tanárképző Főiskola igazgatója a következőket mondotta munkatársainak:

— A résztvevők egyöntetű véleménye, hogy a tanácskozás témáját sikerült jól megválasztani. A szocialista országokban a közel-múltban mindenütt napirendre kerültek a kommunista szakemberképzés, köztük a kommunista pedagógusképzés kérdései. A felsőoktatás reformjának megvalósítása, a tananyag módosítása pedig sürgetően vetette fel a felsőoktatás metodikájának hasonló reformlását, módszertani átalakításának szükségességét. Ennek megfelelően a jobb, célsze-

rűbb oktatási módszerek lehetőségeit kutattuk tanácskozásunkon. Meggyőződésünk, hogy ez az ülésszak egy módszertani kutatási folyamat nemzetközi megindításához, erőink felméréséhez, tapasztalataink kicseréléséhez és elkövetésünkhöz gondolataink egyeztetéséhez járult hozzá.

— Elsősorban a tanárképzés elvi, pedagógiai kérdéseit szerepelték a napirenden. Ennek ellenére több olyan gyakorlati szempont is felmerült, amelyeknek alkalmazására nálunk is több gondot kell fordítanunk. Az elhangzottakból például megállapíthatjuk, hogy szovjet és bolgár kollégáink a tudományos kutatómunkába a nálunk szokásosnál nagyobb mértékben vonják be a hallgatókat. Ez a marxizmus-leninizmus oktatásánál azt jelenti, hogy a szocialista építési folyamatát is felmérjük a hallgatókkal, s ezzel az elméleti tételeket gyakorlati példákkal illusztrálhatjuk. Többek között ez a módszer is követendő kezdeményezés lehet számunkra.

Befejezésül hangsúlyozta:

— A pedagógusképzéssel kapcsolatos tapasztalatok kicserélésében fontos szerep hárul majd a most megalkult nemzetközi munkabizottságokra. Létrejöttük magában is igazolhatja nemzetközi tanácskozásunk eredményességét.

D. J.

Négyszáz tagú küldöttség utazik a VII-re

Ülést tartott a KISZ Központi Bizottsága

A Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség Központi Bizottsága pénteken ülést tartott. Méhes Lajos, a KB első titkára a KISZ VI. kongresszusának határozatait végrehajtásának eddigi tapasztalatairól és a soron következő feladatokról tájékoztatta az ülést résztvevőit. Pataki László, a KB titkára a Központi Bizottság tagjainak tevékenységére, Nádasdi József, a KB titkára a

9. világifjúsági találkozó előkészítésére terjesztett előjavaslatokat. A Központi Bizottság az előterjesztéseket megvitatta és egyhangúlag elfogadta. Megválasztotta a világifjúsági találkozó magyarországi előkészítő bizottságát, amelynek elnöke Méhes Lajos, a KISZ Központi Bizottságának első titkára lett. Ugyancsak egyhangú határozatban foglalt állást a KISZ KB ülése a vietnami imperialista agresszió ellen.

A KISZ Központi Bizottságának a 9. ifjúsági találkozóval kapcsolatos határozata megállapítja, hogy 1965. július 28-tól augusztus 7-ig a világ ifjúságának találkozóhelye Algír lesz, a szabad, független Algéria fővárosa. A világ minden tájáról seregenek majd ide a fiatalok, hogy kifejezzék őszinte békevágyukat és hitet tegyenek azok mellett, akik az emberiség jobb jövőjéért, a félelem és a megaláztatás nélküli szabad, boldog életért küzdenek. A Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség tevékenyen támogatja a világifjúsági találkozó céljait: a szolidaritás, a béke és a barátság erősítését.

A Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség elhatározta, hogy 400 tagú delegációt küld a 9. világifjúsági találkozóra, és tanúbizonyságot tesznek az egész magyar ifjúság mely együttérzéséről mindazokkal, akik a béke és az emberi méltóság minden ellensége ellen tevékenykednek.

A vietnami imperialista agresszióval kapcsolatos határozat többek között hangsúlyozza, hogy a magyar ifjak és leányok szolidaritásuk a testvéri Vietnami Demokratikus Köztársaság népével és a szabadsáért küzdő dél-vietnami néppel. Ifjúságunk tiltakozó táviratok és levelek ezreiben ítélik el az amerikai imperializmus és dél-vietnami lakóinak háborús cselekedeteit és ismételt együttérzéséről és támogatásáról biztosítja a nemzet és igaz biztositmet folytató vietnami népet. (MTI)

Embert faragnak belőlük

Szülői értekezlet a honvédségnél

A 18 éves, sorozás előtt álló fiúk szülei gyűltek össze Alsóvárosról és Móravárosból a MÁV Petőfi Sándor Művelődési Otthonban, rendkívüli szülői értekezletre. Szokatlanul új dolog, ez, hogy a már felnőttzámúba menő fiatalok bevonulásához szülői segédlet is kell. Pedig így van. Ezt hangsúlyozta bevezető szavaiban Markos Károly, a III. kerületi tanács végrehajtó bizottságának titkára, majd Czifra Pál őrnagy. A sorozással, majd a bevonulással kapcsolatos teendőket a szülőknek éppúgy kell tudniuk, mint a fiaiknak. Hasonlóképpen a 18 évesek jogait és kötelességeit is, amelyekre most felhívták a szülők figyelmét.

Az édesanyák — mint általában szokás, ha a fiuk csak egy napra is távol van a háztól — nem kis aggodalommal néznek fiuk katonaszkodása elé. Szinte hihetetlen a számukra, hogy a tegnapi még kisfiú mára már nagy, erős férfi, akire a haza számít. Jólleső érzéssel hallgatták viszont, hogy éppen a legkritikusabb időszakban veszi le vállukról a gondot a néphadsereg. A hirtelen nagyra nőtt fiúval mind nehezebb banni, hiszen már nagykorú, kinőtte a gyermekcipőket. Ez így is igaz, csak hogy sok veszélyvel jár ez a kritikus időszak a fiatalok egyneműlikére. Nevelésükhöz, további fejlődésükhöz éppen jól jön a két esztendő a néphadseregnél. S húszéves korukban mint érett, szellemekben és testekben egyaránt megerősödött férfiként szereznek majd le, hogy folytassák munkájukat, és családot alapítsanak.

A szülők sorában ült Zoltánfi István címfestő is, akinek három nagy fia van. Egy már mérnök, egy főiskolai hallgató, a harmadik pedig most tölti be 18. életévét. Minden családban a legkisebb a legkedvesebb. Zoltánfiéknál is a Laci, aki ősszel felölti majd a katonaruhát.

— Erős, egészséges a fiam — mondja Zoltánfi István —, hadd menjen csak katonának, faragnak belőle embert. Nem félek attól, hogy nem állja meg a helyét, hiszen eddig sem lógott ki a családból. A bátyjaira hasonlít jellemében és akaratban. Nekem eddig csak örömet okoztak a fiam.

Abraham László főtábornok művezető is jól vélekedett arról, hogy a fia 18 éves korban lesz katona.

— Ipari tanuló a fiam — mondta dicsekedve —, Diesel-motor szerelő. Biztosan tudom, hogy nagy szükség lesz a honvédségnél is, talán a számára munkát, megbízást, amely majd férfivá érleli.

Herczeg Gyuláné az édesanyák aggodásával néz fia sorozása elé. A szegedi kézi-szerszámműgyár kipróbált munkásasszonyának Lajos a legkisebb fia, aki most az IKV-nál segédmunkás.

— Kisebb fiammal és édesanyámmal harman élünk együtt. A fiú keresete is sokat számít a családban, de majd csak megleszünk akkor is, amikor nem én gondoskodom róla, hanem a néphadsereg. Jó fiú a Lajos, ha egy kicsit olykor ideges, türelmetlen is. Erről a gyengéről majd leszoktatják a nagyobb közösségben, amely emberré formálja mindannyiukat — mondta Herczeg Gyuláné.

Ottmaradt 5 is a játékfilm vetítésén, amelyet bemutattak a szülőknek: a katonai témájú film hűségesen tükrözte vissza a fiatalok mai életét a néphadseregben.

L. F.

„Erkölcsei aranyak”

Hat arany-, 16 ezüst- és 17 bronzérem a Csongrád megyeiek jussa a Bécsi Nemzetközi Kertészeti Kiállításról

MINT LAPUNK pénteki számában közöltük, a Földművelésügyi Minisztériumban átadták a Bécsi Nemzetközi Kertészeti Kiállítás nyert különnféle érmeiket, díjakat. A Csongrád megyeieknek nincs okuk a szégyenkezésre. Sőt. Megyénk kertészeti termékeit a nemzetközi bíráló bizottság összesen 39 érmmel jutalmazta. Közöttük 6 arany- és 16 ezüstérem van.

A fábianszabványi Kínizsi Tsz fűszerpaprikája egy arany-, egy ezüst- és egy bronzérmert szerzett, a mindszenti Tiszavirág Tsz hasonló terméke egy arany- és két bronzérmert kapott. Szentest két közös gazdaság, az Árpád és a Felszabadulás Tsz egy arany-, illetve (ez utóbbi) kettő ezüst- és egy

bronzérmert tulajdonosa. Valóságos rekordot megénkben a Kertészeti Kutatóintézet szentesi kísérleti állomása, paprikáját egy arany-, hat ezüst- és egy bronzérmem jutalmazták. (Más zöld-ségfélékért még két ezüst- és három bronzérmert kapott.) Az intézet vezetőjét, dr. Szalva Pétert Bécs város különdíjával — aranyérmem — tüntették ki paprikanevelésének eredményeiért.

A SZEGEDI ÉS JÁRÁSI közös gazdaságok is jól szerepeltek a zöld-ségfélék versenyében. Fűszerpaprikával a szegedi Felszabadulás Tsz aranyérmert, a ruzsai Napsugár és a szegedi Haladás Tsz-ek egy-egy ezüstöt, a tápéi Tiszatáj meg bronzérmert szerzett. A tápéiak káposztája ezüstérmes, a szegedi Felszabadulás Tsz paradicsoma pedig bronzérmes lett.

MEGLEPŐ, hogy a híres-neves makói hagyományt csak bronzérmem érdemesítette a bíráló bizottság. A Lenin Tsz két bronzérmert szerzett hagymával és fokhagymával, a József Attila Tsz pedig szintén bronzot kapott a fokhagymáért. A Dél-alföldi Mezőgazdasági Kísérleti Intézet kapta a legmagasabb kitüntetést e termékért — ezüstérmert.

A DÍSZÖVÉNYEK versenyében meglehetősen gyengén szerepelt hazánk. Egyet-

len aranyérmert se hoztunk el, ezüstből is mindössze nyolcat, bronzból tizenhatot kaptunk. Csongrád megyébe csupán egy ezüstérmert került, a hódmezővásárhelyi Kertészeti Vállalat szegfűje nyerte (még egy bronzot is kaptak ezért). A szegedi Haladás Tsz a Ficus elastica és a Ficus decora levéldísznövényekért, valamint a szegfűért egy-egy bronzérmert kapott.

A GYÜMÖLCSFÉLESEGEK versenyé egyáltalán nem „gyümölcsözött” megyénk gazdaságai számára. Csúpan a mindszenti Tiszavirág Tsz almáját tüntették ki bronzérmemmel. És a barack? Semmit sem hozott. A barack hazája, Szatmár, hol maradt? A szakemberek elmondták, hogy a baracktermelő gazdaságokat mindhiába ösztönözték a versenyben való részvételre, húzódoztak és vonakodtak. Kevés helyről küldtek barackot, s az is gyöngye volt. Nem érdemelt helyezést. Így barackunk — bár sok „aranyat” hozott a termelők pénztárcájába — nem kapott semmilyen érmet. Pedig az „erkölcsi arany” sem mellékes.

Egymilliós nyereség

Közgyűlés a Kazánjavító KIS-nél

Tegnap, pénteken a Búbos vendéglőben rendezte meg első mérlegzáró közgyűlését a Kazánjavító Kisipari Termelő Szövetkezet, mely tavaly január elsejével alakult a gépipari és az elektromos ktsz kivált részeitől. A vezetőség beszámolóját Csukonyi Ferenc elnök ismertette a tagsággal.

A fiatal szövetkezet jól működött az elmúlt évben, dolgozói az egész országban,

Szombathelytől Budapestig és Baján sok kazánt javítottak meg. A 67 dolgozó közül 14 tanult tovább, s mellettük 10 ipari tanuló is nevelnek. Annak ellenére, hogy 1964-ben új telephelyre kellett költözniük — melyet saját erőből hoztak létre a Dorozsmai úton — a Petőfitelepén, mintegy 1 millió forint nyereséggel zárták az évet.